

# FÜGGETLEN ÚJSÁG <sup>24-116</sup>

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,  
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre . . . 8 korona  
Félévre . . . 4 korona  
Negyedévre . . . 2 korona  
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

**SZILASSY ZOLTÁN**

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

**BUDAPEST,**

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

## Togo japán tengernagy látogatása Rozsdesztvenszki orosz tengernagynál.

A csuszimai tengeri szigetnél három napig tartó gyilkos ágyudörgés után az orosz hajóraj megsemmisült. Elsülyedt 10 csatahajó, fogságba esett 4 és az apróbb 30 hajó közül csak három menekült meg a csatából félig összetörve. Az elfogott 3 ezer orosz tengerészkatona között két orosz tengernagy is van, sőt az orosz fővezér, Rozsdesztvenszki is sebesülve, eszméletlen állapotban került a japánok fogságába. Sebei nagyon veszedelmesek voltak, de remélhetőleg megmentik az életét. Ott ápolják a szaszevói kis kórházban a japánok és Togo, a győzelmes japán tengernagy meglátogatta beteg ellenségét a szaszevói kórházban, amikor így szólt az ellenségéhez:

*Végtelenül sajnálom, hogy önt megsebesülve kell látnom, ámbar az ilyen balesetek csatákban, fájdalom, elkerülhetetlenek. Azt is sajnálom, hogy ez a kórház szerencsétlenségre nem a legkényelmesebbek*

*közül való Japánországban, de remélem, hogy egészsége nemsokára teljesen helyreáll és ön képes lesz hazájába visszatérni. Bátorsága iránt a legnagyobb tisztelettel viseltetem.*

Rozsdesztvenszki így felelt:

*Lelkem mélyéből köszönöm szívességét. Bámulom az ön flottájának erejét s megtisztelve érzem magam, hogy ilyen ellenféltől sebesültem meg. Ezenkívül igen nagy megtiszteltetés rám nézve, hogy ön személyesen sziveskedett engem meglátogatni. Szerencsét kívánok önnök ahhoz.*

A győzelmes japán fővezér virágot is hozott az ellenségének, pedig csupa édes virágillat között fekszik. Az oroszok a japániak helyében bizonyosan nem tettek

volna ilyen magasztos dolgot.

Képben is érdemesnek tartottuk ezt a világtörténeti jelenetet, melyet a művelt világ minden nemzete megbámult, bemutatni olvasóink gyönyörködésére.



Togo japán tengernagy a szaszevói kórházban meglátogatta legyőzött ellenfelét, Rozsdesztvenszki orosz tengernagyot.

**Jobb és megbízhatóbb magvakat**

nem is ajánlhatunk mint a minöket **30 év óta**

**MAUTHNER ÖDÖN**

császár és királyi udvari szállító  
magkereskedésében k a p a t. <<

## Nagy napokról.

Történetet írok, a magyar nemzet történetét a közelmúltból. Nagy napokat élünk, mint öreg apáink ötvenhat év előtt. Akkor a harangokból ágyukat öntöttek, a kenyérkereső kaszából hadifegyver lett és patakozott a hős magyar honvédek vére a szabadságharc dicső csatáiban. Most is óriási harc foly, de nem piros vérrel borított csatatéren, hanem komoly ellenállással a mindennapi életben.

A felkent király, miként a múltban, most sem akarja megérteni a nemzetet. Megesküdött koronázáskor az alkotmányra, de alkotmányellenes kormányt küld a nemzet nyakára. És mit teszen a magyar nemzet? Mint egy szabadságában bántalmazott oroszlán, védelmezi alkotmányát. A képviselőház múlt héten bizalmatlanságot szavazott az új kormányra. A főrendiház is ugyanezt tette. A képviselőház a vármegyék törvényhatóságait is felszólította, hogy pénz- és véradót megtagadva vegyék fel a csendes harcot a tolakodó bérencekkel. De lássuk a nagy napok történetét aprójában!

### Az új kormány lemondott.

A *Fejérváry* báró kormányelnök vállalkozása nem járt sikerrel. Az első napon, a bemutatkozás napján bizalmatlanságot szavazott neki az egész magyar nemzet. A képviselőház is, a főrendiház is. *Fejérváry* báró ily csunya vereség után elment a császárhoz a brukki táborba, ahol éppen katonai szemle volt és beadta lemondását a magyar királynak. De a király nem fogadta el, hanem a magyar kormány tovább vezetésével megbizta a *Fejérváry-féle* alkotmányellenes miniszteriumot. Így áll a kormányválság dolga.

### A nemzet ellenáll.

Mikor a képviselőház utolsó ülésén bizalmatlanságot szavaztak az új kormányra, *Kossuth* Ferenc indítványára, ugyanaznap *Bánffy* Dezső báró javaslatát is elfogadta a képviselőház, melyben a törvényhatóságokat felszólítsák a pénz és véradó megtagadására. Legelső volt ebben a hazafias küzdelemben Pest vármegye, mint az ország legelső és legnagyobb megyéje, mely a kormány bemutatkozása előtt már megtagadta az adót és az ujoncot. Azóta szakadat-

lanul foly az országban az ellenállás szervezése. Egyik vármegyei törvényhatóság a másik után hozza a határozatot, melylyel az alkotmányellenes kormánytól mindent megtagad. Nemcsak adót és ujoncot nem ad, hanem rendeleteit se teljesíti.

Eddig a következő törvényhatóságok csatlakoztak határozataikkal a nemzeti ellentálláshoz: *Vármegyék*: 1. Pest-Pilis-Solt-Kiskun, 2. Jász-Nagykun-Szolnok, 3. Mosony, 4. Abauj-Torna, 5. Csanád. *Városok*: 1. Kolozsvár, 2. Kecskemét, 3. Székesfehérvár, 4. Pécs, 5. Kassa.

A gyűlések azonban országsszerte folyamatban vannak.

### Tisztviselők védelme.

Hogy a nemzeti ellenállást végrehajthassuk, ahhoz a tisztviselők teljességére szükségünk van. A tisztviselő pedig hivatalos ember, kinek kenyeré a hivatala, és azt a kenyeret elveszíteni nem akarja. Hogy a nemzet igaz fiai, mint tisztviselők, nehogy az alkotmányellenes kormány által állásuktól felfüggesztve bizonytalan jövőnek nézzenek elébe, a törvényhatóságok minden vármegyében, hol az ellenállást határozatra emelték, biztosítják a tisztviselőket az esetleges megtorló eljárások ellen és evégből állandó bizottságot választanak.

Igy tehát a jó magyar tisztviselői karnak nincs miért busulni. A nemzet, mint az igazi, jó édes anya, nem feledkezik meg jó gyermekeiről, sőt előre gondoskodik, hogy bántódás ne érje a haza védelmében kifejtett küzdelmeikért.

### Főispánok lemondása.

Abban az óriási lelkesedésben, mely a vármegyék és törvényhatóságok ellenállása alkalmával nyilvánul, a főispánok egymagukra maradván meg nem állhatnak hivatalukban. Múlt héten már több főispán járult az új kormány elé, ugymint: *Laszberg* Rudolf gróf, *Bartal* Aurél, *Kállay* Zoltán, *Sárközy* Aurél, *Kaizler* György, *Ghyllányi* Imre báró, *Péchy* Zsigmond, *Béldy* László, *Lázár* István gróf, *Haller* János gróf, *Péter* Pál, *Beöthy* László, *Feilitzsch* Berthold báró és *Fejérváry* Imre báró főispánok és bejelentették lemondásukat.

A miniszterelnök és a belügyminiszter kijelentvén, hogy csakis törvényes alapon fognak kormányozni, arra kérték a főispánokat, hogy addig is, míg a lemondás kérdésében döntés történik, egyelőre maradjanak meg állásukban s vezessék a vele egybekötött hivatali teendőket.

A belügyminiszteriumban az összes Budapestre érkezett főispánok részvételével értekezlet volt, a

# DRÖSSLER KÁROLY

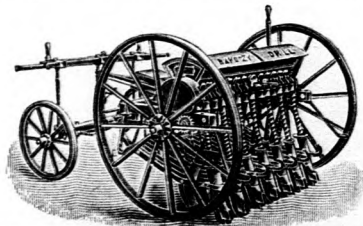
cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár  
BUDAPEST, V. ker., Váci-körút 59. sz.

## Magánjárok, gőzmozgonyokat, gőzcséplőket,

járgányos- és kézciséplőket, benzin- és nyersolajmotorokat, malomberendezéseket és mindenféle egyéb gazdasági gépeket,

## gőzeke-készleteket

Képviselők  
kerestetnek



szállít szolid kivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett.

Árajánlattal és költségvetéssel kívánatra díjmentesen szolgálok.



melyen megbeszéltek a törvényhatóságok ellenállásával szemben követendő eljárást.

A belügyminiszter megsemmisíti a törvényhatóságoknak az ellenállásról szóló határozatait. Az alkotmányértékek támogatását célzó belügyminiszteri megsemmisítő rendelet mintáját gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök és belügyminiszter szolgáltatta 1903 októberében, amikor Hajdu vármegyének a tagadó határozatát megsemmisítette. De a törvényhatóságoknak joga van ugyanezt a határozatot ismét meghozni.

#### Mi lesz most?

Csak történetet írhatunk, a jövőről nem beszélünk és nem politizálunk, de önkénytelenül is elő-



Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf a Ház feloszlása után távoznak a képviselőházból.

tódul a kérdés, hogy mi lesz most? Nyugodtan nézünk a jövőbe. A magyar nemzet mint egy test, egy lélek együtt van, egyet gondol és cselekszik. Hát mi lehetne? Ha összetartunk, kivívjuk igazi jussunkat, a magyar hadsereget, a magyar vezényszót, az önálló vámterületet és mindent, ami a magyar nemzet boldogulásához, létfenntartásához és fejlődéséhez szükséges. Már most érezzük erőnket az összetartásban. Csak ne szájaskodjunk, a nagy nemzeti ügyhöz képest komolyan viselkedjünk. Különbön ehhez jó példát ad az országgyűlési egyesült pártok magaviselete, mely példátlanul áll eddig. Mindenki hallgasson a nemzet vezéreire. Kövesse azok tanácsát és példáját, és

őrizkedjék a tulkapásoktól. A magyarok Istene velünk lesz! Ezzel fejezem be krónikámat a nagy napokról, amelyek elteltek, de eseményei tovább folynak, miként a magyar nemzet életharca. P. T.

#### József királyi herceg.

József Ágost királyi hercegnek mult hét kedd-jétől fogva József királyi herceg a neve. A fiatal királyi herceg kérte, hogy ezentul megdicsőült édesatyja nevét viselhesse és kérésének meg lett a foganatja. A hivatalos jelentés így szól:

*Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebb engedelmével József Ágost királyi herceg ur ő császári és királyi fensége ezentul csak a József nevet fogja viselni.*

József királyi herceg elsősülött és egyetlenul maradt fiának ebben az elhatározásában a gyermeki kegyelet megnyilatkozásán túl még van valami, a minek a melegét és erejét csak a magyar ember szive érzi meg. De ez megérzi minden magyarázat nélkül. Hogy az idegen ember is fölfogja: igen sokat kellene neki elmondanunk. Mert el kellene neki mondanunk mindazt, a mit József királyi herceg neve a magyarságnak jelent és meg kellene ismernie, sőt át kellene éreznie egész természetét a helyzetnek, mely a szeretetnek, a hűségnek és a bizalomnak ilyen kötelékeit teremtette meg egy nemes herceg és egy nemes nemzet között. A forrása ennek a kedves és becses megértésnek bizonyára nem az volt, hogy a királyi hercegnek József volt a neve; de bizonyos, hogy ez a név kedves és áldott lett a magyar nemzet előtt, azért, a ki viselte szimboluma lett érzéseknek és törekvéseknek, a melyek nekünk kiválóan drágák és mikor ezt a szimbolumot egy koporsó födelén láttuk ragyogni, éreztük ez érzések és törekvések elárulásának fájdalmát szivünkben. A drága nevet azonban ime nem nyelte el a sirbolt. Előáll az elköltözött herceg fia és magára ölti, mint legszebb díszét, hogy minden érzés és minden gondolat, a mely atyja megdicsőült lelkétől rá örökségül maradt, menten a régi, a meghitt, a kedves néven szólíthassa, magát elárvaltának egy pillanatig se gyászolja. A milyen becses a fiatal József királyi hercegnek az a szeretet, a mely a nemzet szivéből édesatyja nevére ragyog, olyan kedves ez az elhatározása és olyan kedves lesz ő maga a magyar nemzetnek, aki már ezideig is számtalan jelét adta a magyarok iránti szeretetének.



Ajánljuk szavatolás mellett a francia „ECLAIR” permetezőnek minden tekintetben hű másolatát a „MEZŐGAZDÁK” permetezőt, melyet védjegyünk alatt idehaza gyártatunk.

Továbbá Ia. rézgáliczot, szublimált kénport, Dr. Aschenbrandt-féle bordói és rézkénport, fehér hosszuszálú raffiaháncsot, 4-szer sodrott jutafonalat, venyigemetsző ollókat, szőlő és faojtó késeket, gummiszalagot, furott és hasított parafadugót a legjutányosabb áron.

**Kívánatra árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.**

## Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., ker. Alkotmány-utca 31. sz.

### Az oroszországi forrongás.

Az utolsó két hónapban alig érkezett fontosabb hír az orosz forrongásról. Sokan azt hitték már, hogy a forradalom megszűnt s hogy az orosz nyers hatalomnak sikerült letörni a szabadságért talpra állottak erélyét és kitartását.

A lappangó tűz újra lángra lobbant s nagyobb haraggal mint első ízben. A forradalom hívei most már torlaszokról védekeznek és bombákkal pusztítják a katonaságot. Véres ütközetek folynak a lengyel városokban s a felfordulás már akkora mérveket öltött, hogy Németország is kezdi összpontosítani csapatait az orosz határon.

Lodzban a mult esütörtök óta szakadatlanul folynak az utcai harcok a katonaság és a munkások között. Szombaton ismét barrikádokról harcolt a nép s a katonák sortüze ismét százakat terített le a zendülők sorából. Vasárnap ötszáznál több embert temettek el Lodzban, akik mind a harc közben estek el. Szombat óta a munkások bombákkal dolgoznak a katonák ellen, akik iszonyu vérengzést visznek véghez. A városban általános a forradalom s mivel az ott lévő katonaság nem tudja a rendet helyreállítani, Varsóból és más városokból három újabb gyalogos- és három dragonyosezred indult Lodzba.

A katonaságra különben Varsóban is szükség van, mert a munkásnép ott is zavarog s a város egyik külső utcájában, már kisebb barrikád-harc is folyt. Berlińi hír szerint Varsóban is igen válságos a helyzet. Ugyanolyan a helyzet Censztovóban, ahol a lodzi zavargással egy időben kezdődött meg a munkásnép forrongása.

### Az orosz-japán háború.

Szentpéterváron megijedtek s talán nem minden ok nélkül. Egy darabig csak rugdalóztak a béke ellen, de úgy látszik nem latolgatták meg jól az összes eshetőségeket. Figyelmük kívül hagytak egy igen fontos dolgot, ami a tizenkettedik órában úgy látszik még is eszükbe jutott a szentpétervári hatalmasoknak. Azóta, hogy eszükbe jutott, ők terjesztik a lehangosabban, hogy a békekonferencia augusztus második hetében mindenesetre összeül. Ez más szóval annyit jelent, hogy Oroszország komolyan óhajtja a békét s kész fegyverszünetet is kérni.

Ez a fontos faktor, amely az orosz kormány figyelmét csak az utolsó pillanatban kapta meg, a japán hajóhad részéről várható meglepetés. Eszükbe jutott ugyanis az orosz hatalmasoknak, hogy Japánnak egy a háború folyamán győzelemben és hajóinak számában megerősödött flottája van. Ennek a flottának ott a keletázsiai vizeken most már semmi dolga sincs. Hátha elhatározzák Tokióban, hogy ez a flotta a balti vizekre induljon és bombázza Oroszország európai kikötőit. Hiszen ha Rosdesztvenszky meg-

tehetta az utat a balti tengerből a japán tengerig, mért ne adhatná Togo vissza ezt a látogatást Oroszországnak. S ez a japánok bátorsága mellett egyáltalában nincs kizárva. Ez az a pont, amely gondolkozóba ejtette az oroszokat s némi engedékenységre hangolta.

### A japán hajóraj Európába jön.

Szentpéterváron a legkomolyabban foglalkoznak azzal az eshetőséggel, hogy a japán hajóraj megjelenhetik a balti vizeken és az egész ottani orosz partvidéket ostromzár alá helyezheti. Nagy aggodalommal számítgatják, hogy mennyi időre van szüksége a japán flottának, míg Európába érhet. Oroszország a balti vizeken már csak egyetlen csatahajóval rendelkezik, a japán flotta könnyen megszállhatná az Ala szigeteket, melyek az ostromzárnál központul szolgálhatnának. Az orosz kormány ez okból a finn vasutakon egy harmadik vágány lefektetését veszi fontolóra, hogy a partvédelmet jobban szervezhesse.

Epés.



A férfi: Tudja-e nagysád, hogy évi ötezer forint kell az életem fentartására?

A nő: Érdemes azért annyit költeni?

Élelmi szerek értékesítését eszközlik az előirt % mellett. Fevilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-  
 elszámolás.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ  
SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETITŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.  
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad:  Husneműket, füstölt  
 Iust, vadakat, szárnyasok-  
kat — élő és leölt állapot-  
ban, tojást, vaját, halat,  
burgonyát, káposztát, zöld-  
ségféléket, gyümölcsöt stb.

## • SZÖVETKEZETI ÉLET •

### A szövetkezetek vezetői.

Nemrégiben egy kereskedelmi kamara összes ülésén olyan indítvány tétetett, amely a lelkészek és tanítók által a szöv. tkezeteknél elfoglalt vezérszerep eltiltását célozta.

Tehát: *megverem a pásztort és a juhok elszélednek.*

De mert a társadalom kezdi belátni az említett vezetők nélkülözhetetlenségét: az indítványra az *ad acta* fekete fátyola borított.

Vizsgáljuk csak kedves olvasóim, vajjon volna-e létjogosultsága a fenti indítványnak és ha nincs: mi vezethette az indítványtevőt annak feltevésére?

Minden községben, ahol a tanító törekvő, egy kevés fáradsággal sikerül a népet felverni a közöny fertőjéből, más szóval: el lehet terjeszteni a népies irodalom termékeit, amelyek közé a szövetkezeti eszme terjesztése érdekében buzgólkodó ujságokat is soroljuk. Mondottam: fáradozással, mert az lehetetlen, hogy egy-két szóra ami éretlen népünk belássa azt a mérhetetlen előnyt, ami a szövetkezésben rejlik. Így, mert megkedvelte az olvasást, ha már egy pár ember tud összehasonlítást tenni, párhuzamot vonni a széthuzás és szövetkezés között, már előjárójának tekinti azt az egyént, aki rávezette a tudásnak a talajára. „*A por-szemekből szikla alakul!*” tartja a közmondás. Mint a méh a virágot: úgy hordja lassankint össze a folytonos ösztönzés a szövetkezeti eszme magvait. Ennek a folyamánnyaként válik a lelkész vagy tanító népvézérré s „*Ki mint vet, úgy arat!*” — erkölcsileg kötelezve van a vezetés elvállalására. Persze, ez aztán azon egyedeknek, akik a *mai kereskedelem* tényezőinek tartják magukat, nagyfokú ellenszenvével találkozik és mert *ők nem kereskedelmet, hanem kereskedést* (haszonra dolgozást) művelnek: a szövetkezetek vezetőiben nem a népmentés hatásos előmozdítóit, hanem az *ők vagyonszerzésük* meggátlóit látják. Az imádott „*én*” tehát az *ők* gondolkodásuk szerint előbbrevalóbb a tömeg boldogulásánál.

Igy megvilágítva önző törekvéseiket, bárki beláthatja az idézett indítványnak jogosulatlan voltát.

A másik kérdésre, hogy mi vezethette az indítványozót, arra már nehezebb megfelelni; de ha nem tévesztjük szem elől azt az ellenszenvet a melylyel a kereskedők a nép iránt viseltetnek: a felelet megadható.

Féltékenyen őrzik az üzletmenetre vonatkozó irataikat, a minők a számlák és főkönyvek, a bepillantás és az általuk elérhető haszon megállapíthatás elől. Ezt az *ők* szempontjukból helyesnek kell elismernünk. Ne is mutassák meg, majd a gyakorlat megtanít bennünket és általunk a népet a filléres gazdálkodásra, hogy koronákat nyerjünk. És mert mi nem egyedül arra az üzletmenetre támaszkodunk, ami hasznunk ha látszólag kisebb is az övékénel, mégis nagyobb, hiszen amit elveszettnek gondolunk a réven, meg fogjuk nyerni azt a — — — kereskedésben.

Ha tehát elegendő jártassággal birunk a könyvek vezetésében, és az áruk jutányos beszerzési forrásának helyes megválasztásával is könnyítünk az üzletmeneten: kétszeres hasznot adunk a népnek, *az önállóság nemes tudatát, és az anyagi dolgokkal való okoskerü gazdálkodásbani jártasságot.*

Szerintem ennek a meggátlása lehetett az indítványozó szándéka.

Jól számított, mert noha igen goromba is, de igaz az a mondás:

„*Az okos veszi a bolondnak hasznát!*”

Ne tántorítson el senkit sem az ilyen akadémikuskodás, hanem a magunk jóvoltáért *szövetkezzünk!*

Lengyel Ferenc.

**Franciaország szövetkezetei.** Franciaországban a szövetkezeti eszme rohamosan hódít. A termelő-szövetkezetek száma 1903-ban 328 volt; ezek közül 123 Párisban, 205 pedig a vidéken működött. Iparágak szerint részletezve, Franciaországban van 19 bérkocsis-szövetkezet, 17 mázoló-, 14 nyomdász- és 8 kápitós-szövetkezet. A francia kormány a termelő szövetkezeteket évenként 150—200 ezer frankkal segíti s a segítségre rá is szolgálnak, mert nagyon szép eredményeket érnek el; A fogyasztási szövetkezetek száma lassan növekedik. A szövetkezeteknek igen kevés tagjuk van s az erők e szétforgácsolása a szövetkezeti ügynek csak kárára van. A házépítő-szövetkezetek rohamosan fejlődnek Franciaországban. A francia takarékpénztárak nagyon szívesen bocsájtják tőkéjüket a házépítő-szövetkezetek rendelkezésére; 1903-ban 25 takarékpénztár összesen 2.643,000 frankot kölcsönzött a házépítő-szövetkezeteknek. Továbbá az állami letétek pénztárából is kaptak a házépítő-szövetkezetek 1903-ban mintegy harmadfél millió frankra rugó olcsó kölcsönt. A mezőgazdasági-szövetkezetek jobbra a kisgazdák szükségleteinek ellátásáról gondoskodnak s megkönnyítik a háziállatok, szerszámok, trágya, vetőmag stb. beszerzését. Ujabb próbálkoztak ugyan a mezőgazdasági termékeknek szövetkezeti uton való értékesítésével is, de csak nagyon szerény sikert értek el ezen a téren. A hitelszövetkezetek száma 1903-ban 873-ról 1038-ra emelkedett. A francia hitelszövetkezetek a következő négy csoportba tartoznak: 1. A falusi szövetkezetek szövetsége. E Lyonban székelő szövetség kötelékébe Raiffeisen rendszerű és katolikus jellegű, de igen kicsiny 409 falusi szövetkezet tartozik. 2. A marseillei Néphitel-szövetség kötelékében 305 szövetkezet van; ezek közül 198 falusi, 7 pedig városi szövetkezet. 3. A független szövetkezetek száma, melyeket többnyire a mezőgazdasági szövetkezetek alapítottak, 273, közülök 19 városban székel, a többi falun. 4. Járási hitelpénztárak, melynek az a céljuk, hogy az egyes hitelszövetkezeteket ellássák pénzzel; a járási hitelpénztár a Francia Banktól kapja a szükséges tőkét. A Francia Bank szabadalmát ugyanis a parlament 1897-ben csak oly feltétellel szavazta meg, hogy a bank 40 milliót felkinált a hitelszövetkezeteknek s ezenkívül kötelezettséget vállalt arra, hogy évi nyereségének egy részét (s ez a rész 1903-ban 28.697,249 frank volt) a hitelszövetkezetek rendelkezésére bocsátja. A francia szövetkezetek azonban nem tudják igénybe venni ezt az ajánlatot s évi 7—8 millió franknál több-

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

**„Hangya”, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez**  
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

bet nem tudnak elhelyezni, mert a francia kiscigzáraknak csak ekkora az évi hitelszükségletük.

**Gyümölcserőntesítő szövetkezet Svájcban.** Svájcban elég tekintélyes gyümölcstermesztése van, amelynek megfelelő értékesítése kiváló gondját képezi az ottani gazdaközönségnek. A finomabb gyümölcs elhelyezése nem okoz nagyobb gondot, de annál inkább akadályokba ütközik az alsóbbrendű, különösen pedig a sérült gyümölcsnek az értékesítése. Az évről-évre ismétlődő értékesítés nehézségei 1900-ban arra készítették a gyümölcsben gazdag Egnach lakóit, hogy termésüket szövetkezeti úton hozzák piacra. A megalakult szövetkezet felkarolta a gyümölcsbor készítését és így a gyengébb minőségű és sérült gyümölcsnek is jó és biztos elhelyezést talált. A szövetkezet már az első évben készített és eladott 300,000 liter különböző gyümölcsbort. Ez évről-évre fejlődött és tavaly már 600,000 liter gyümölcsbort készített és árusított el. Mintegy 6000 métermázsa almát és körtét dolgozott fel. A kedvező üzletmenetet bizonyítja az, hogy a múlt évben egyenesen a prás alól 220 ezer liter édes gyümölcsmustot szállítottak el a vevők. A szövetkezet úgy van berendezve, hogy naponként 600 mázsa gyümölcset préselhetnek ki. A gyártást mindig a legszakoszerűbben és legpontosabban hajtják végre. A különböző értékekkel bíró gyümölcsnek helyes osztályozása és keverése nagyon kellemes és szép színű italt ad, amit Svájcban erjedés után a vevők nagyon szívesen vásárolnak. A fogyasztási szövetkezetek és a különböző gyárak nagy szerepet játszanak a vevők között. Az egnachi szövetkezet pinczéje 800,000 liter almabort képes befogadni. A borok elszállítása 80—600 literes hordókban történik. Ilyen hordó 2000 darab van a raktárban. Ujabban, ennek a szövetkezetnek a mintájára, több hasonló szövetkezetet akarnak létesíteni Svájcban, amennyiben a gyümölcsbor fogyasztása évről-évre nagyobb fellendülést mutat.

**Mezőgazdasági szövetkezetek köteleke Olaszországban.** Ebben az államban 12 év előtt létesült a mezőgazdasági szövetkezetek köteleke, mely intézményhez jelenleg 416 szövetkezet tartozik. E szövetkezeti kötelek hivatását a mezőgazdasági tudomány népszerűsítésével törekedett elérni. Az üzleti év folyamán 40 felolvasást tartottak, melyeken főleg az olaszoknál nehezen meghonosítható műtrágyák alkalmazásáról volt szó. A kötelek az egész országban népszerűsítette Ruhland német tanár művét a gabonaárak képződéséről. Az árbevásárlások értéke 1904 évben: 7.824,537 frankot ért (1903-ban 5.374,632 fr.), ez összegből mezőgazdasági gépekre 2.535,235 frk. jutott. Az értékesítést 128 szövetkezet és hat főügynökség közvetítette. Tanulmányozták a villamosság alkalmazását a mezőgazdasági üzemben;

a borkiviteli feltételek gyakorlati megoldását, a híres olasz gomba nagybani termesztését és annak külföldi értékesítését, szőlő és konzervgyümölcs-szállítás egyszerűsítését, a füge aszalását stb. Sajnos, hogy a mezőgazdasági mozgalom csak Olaszország északi részén működik, a déli részeken minden csendes; a nép vándorol kifelé.

### Előfizetési felhívás.

1905. július hó elsején új előfizetést nyitunk a „FÜGGETLEN UJSÁG“-ra

A kinek előfizetése június hó 30-án lejárt, azt kérjük, szíveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Az előfizetési pénzek beküldésére az utalványokat elküldöttük külön levélben.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona,  
negyedévre 2 korona.

A „Független Ujság“ eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programunkat híven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeket teljesen kielégíthet.

Programunk „a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kisemberek érdekeinek megvédése“. Ennek a mi programunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezután is híven csoportosuljanak a „Független Ujság“ kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőnk arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujjtsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „Független Ujság“-ot tehetségéhez képest terjeszteni. Hazafüni tisztelettel a

„FÜGGETLEN UJSÁG“  
szerkesztősége és kiadóhivatala  
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

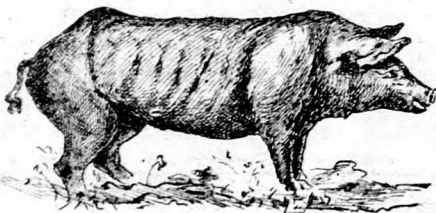
### !!! Kliséket olcsón!!!

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent képek lemezeit ... (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja ...

a „Független Ujság“ kiadóhivatala.  
(Budapest, IX., Üllői-ut 25.)

Szíves figyelmébe ajánljuk az igen tisztelt közönségnek a somogyiszilli Szent István gyógyszerár kítűnő hatású készítményeit és pedig:

#### sértésvész elleni óv- és hizlalóport,



Disznópor használata előtt.

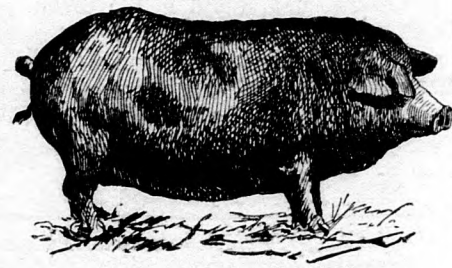
mely rendszeres adagolás mellett nemcsak megakadályozza a sertések különböző betegségeinek fellépését, nagy mértékben fokozza az étvágyát s ennek révén a hizlalást meglepő mértékben elősegíti; hanem kellő időben alkalmazva, az ugynevezett sertésvész is sikeresen gyógyítja. 1 kilogramm ára 1 korona 90 fillér. Ha egész községek részére történik megrendelés, ennek arányában 20—30 százalékos engedmény nyújtatik.

10 kiló megrendelésénél 1 kiló ingyen s az egész küldemény bérmentve!

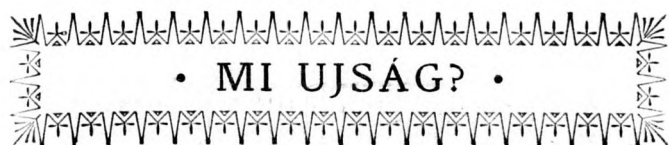
Köszvény-balzsamot izom, csúsz és mindennemű csontfájdalmak ellen. Ára egy nagyobb üvegnél 2 korona 50 fillér, kisebb 1 korona 50 fillér.

Lysol-Salicyl viszkotegség és mindennemű bőrbajok ellen. Ára egy tégelynek 3 korona. — Hajerősítőt hajhullás ellen. Ára egy üvegnél 3 korona 80 fillér és 2 korona 50 fillér. — Ezen szerek kítűnő hatásáról számtalan elismerő és hálaanyagot tanuskodik.

Megrendelések GYÓGYSZERTÁR Somogy-Szill küldendők.



Disznópor használata után.



## • MI UJSÁG? •

**Sztrájkoló aratók.** A pécsi, tolnai, Mászlyony és Szilfás pusztákon az aratók és a béresek sztrájkba léptek. A sztrájkolók fenyegető magatartásával szemben a esendőrséget megerősítették, valamint Pécsről katonaságot rendeltek ki. 42 szilfási bérest Reich szolgabíró 30—30 napi elzárásra ítélte s azonnal Szekszárdra vitette őket. Az izgatókat nem ismerik. Nagyberkiben a sztrájkolók bosszúból learattak ötven hold zöld búzát. A sztrájk egyre terjed.

**Az öngyilkos darabant.** Debrecenből írják, hogy Nádudvaron agyonlőtte magát *Farkas János* Bernát esendőrszervező. Ez az őrsvezető egyike volt a képviselőházi darabant gárdának. Szép százas legény volt, vidám és jókedvű, s a mellett módos ember is. De mióta a képviselőházban oly csúnyán elbántak a darabantokkal, azóta elkomorodott, kerülte az embereket, szégyelte, ha csak emlegették is a december 13-iki szereplését. Mikor kiverték őket a teremből, *Farkas János* vezette a darabantokat *Nyíri* honvédelmi miniszter elé s elégtételt követeltek. *Nyíri* vigasztalta őket, megígérte, hogy visszaveszik a esendőrséghez valamennyit. Vissza is vették, de szegény *Farkasnak* nem volt ott maradása. Kitudódott, hogy ő volt az, a kit a lábánát fogva lerángattak, s a kinek az egyik cipője ott maradt prédául a esatatóren. *Farkas Jánosnak* mindig a fejében tódult a vér ha erről beszéltek. Most azután nem bírta már tovább viselni. A nyerges szinben halántékon lőtte magát s meghalt. Csak egy kis cédulát hagyott hátra, melyre annyit írt: ne kutassák az ő tettének okát. Nem is kutatjuk, mert tudjuk, hogy a világ minden kincseért sem szabad az édes szülő haza ellenségévé szegődni.

**Jégverés.** Jászberény város határa ugynevezett homoki részében kedden estefelé a jég igen nagy kárt okozott. Jászberényben az aratási munkát tegnap megkezdték. A szénagyűjtés a két hét óta tartó esőzés következtében szünetel. A takarmányfélékben nagy a kár.

**Talpra magyar — az égen.** A múlt napokban a délvidéken látható volt egy esodás égi tünemény, amely nagy feltűnést keltett és különösen a babonások körében sok szóbeszédre adott alkalmat. Az égi tünemény legérdekesebb magyarázatát a torontáliak találták meg. Egyik torontáli lapban ugyanis a következő tudósítást olvassuk: A napokban az egész délvidéken s így Torontálban is különös égi tüneménynek

voltak tanúi a lakosok. Este kilenc óra tájban ugyanis az égbolt nyugati felén kigyóalakú égi test jelent meg. Mintegy tíz percig vakító ezüstfehér szinben tündökölt, majd kigyószerű mozgást végezve, két részre szakadt s tisztán látható *T. M.* betűk alakját vette föl. Ebben a két betűformában még vagy három-négy percig fénylett s azután lassanként alhalványulva, szétfoszlott. Még nem lehetett tudományosan megállapítani, hogy az égi tünemény meteor vagy üstökös fénye volt-e, de a magyar lakosság körében szent meggyőződésként hirdetik, hogy a *T. M.* betű az égen azt jelenti: „*Talpra Magyar*“ s *Petőfi* és *Kossuth* lelke szólítja az égből a magyarokat talpra.

**A hős otthona.** A görög hősök feleségei jutnak eszünkbe, a mikor egyik londoni lapban *Togó* japán tengernagy nejének életmódjáról és *Togóék* családi viszonyairól olvasunk. A rokkapergető görög asszonyoknak mintha egyenes utóda volna *Togóné* és *Togó* is beválik vérbeli nyárspolgár, sőt papucshős férjnek. A esodálatos tengeri győző háztartása egyébként tipikusan japáni, ami azt jelenti, hogy a férfi és az asszony közösen vezetik. Az asszony a ház kincstárnoka. Így az asszony teljes érintetlenségben kapja kézhez férjének tizenkétezer koronányi évi fizetését, a melyből zsebpénzzel, ruhával látja el az urát. Az asszonynak kell gondoskodnia a gyermekek neveléséről, a háztartásról és minden felmerülő kiadásról. *Togóék* élete — mint általában minden japáné — igen egyszerű. Tiszta, esinos lakásuk van, de semmi felesleges fényezés. A ház asszonya szép virágos és veteményes kertet ápol.

**Egy paraszt szobra.** Megirtuk, hogy *Nagyösz* torontálmegyei község lakosai szobrot állítottak egy egyszerű parasztembernek, *Tuttenuy Ferencnek*. *Tuttenuy Ferencz* nem volt iskolázott ember, hanem azért mégis ő volt az egész vármegyének legkitünőbb állatorvosa. Tudásával ugy az egyeseknek, mint a köznek sokszor tett megbecsülhetetlen szolgálatot. Még élt, a mikor *Nagyösz* lakossága elhatározta, hogy szoborral örökíti meg érdemeit, de a szobor leleplezését már nem érte meg.

A szobrot vasárnap leplezték le. Az ünnepre az egész megyéből *Nagyösz* községbe sereglettek az egyszerű földmivelők. Az ünnepi szónokok mind a föld egyszerű népéből kerültek ki és valamennyien a maguk egyszerű módján, de megható melegséggel méltatták az ünnepelt emléket. Nyolevan fehérruhás leány és *Kasics* bogárosi plébános járt a menet élén, mikor az ünneplők a szoborhoz vonultak. A zene a *Rákóczi-induló*t játszotta. A szobor előtt a *Szózatot*

A magyar kir. államvasutak gépgyáranak lokomobil eséplőgép és „MILLENNIUM“ aratógép gyártmányai a párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetést, a GRAND PRIX-t nyerték.

A magyar királyi államvasutak  gépgyáranak vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32. szám,

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzeséplőkészleteit, 14, 16 és 20 lóerejű compound-locomobiljait,

„MILLENNIUM“ legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit, továbbá: „AGRÁR-DRILL“ tolókerekes rendszerű sorvetőgépeit, aczélöntésű ekéfével ellátott EKÉIT és egyéb mezőgazdasági eszközöket.

levett kalappal hallgatta meg a közönség, aztán Wittye Lajos, a szobor-bizottság elnöke lépett a szónoki dobogóra és üdvözölte a megjelenteket. Utána Rischar Vilmos, az ünnepi szónok méltatta szépen az elhunyt érdemeit s beszéde után Wittye elnök átadta a szobrot a hatóság gondozásának. Az ünneplők azután Tuttenuy sirjához vonultak, a melyre ifj. Róth Miklós gazda szép beszéd kíséretében koszorút helyezett. Az ünnep után disztrakoma volt.

**Csendőr-erősség a vöröstoronyi szorosban.** A honvédelmi és belügyi kormány már néhány esztendővel ezelőtt elhatározta, hogy Szeben vármegyében, a vöröstoronyi szorosban megerősített csendőrkaszárnyát építtet. A határőrző csendőrség most a Boica község határában levő veszteglő állomás mellett lakik s hajléka nemcsak szűk és egészségtelen, hanem védtelen és sok esztendőn át szerzett kellemetlen tapasztalás birtára a magyar kormányt, hogy a csendőrök elhelyezéséről jobban gondoskodjék s hogy a szükség esetén való védekezésben több eszközt adjon a kezükbe. Az új kaszárnya a román határtól beljebb épül, mint a hol a mostani van. Fődele hullámos páncéllemezből készül s az ablakok is kapnak páncélfedőt, lövőrésekkel ellátva. A kaszárnyát negyven csendőr számára építik és raktárakkal is ellátják, hogy hetekre szóló lövészernék és eleségnek jusson hely bennük. Az építéshez alkalmasint az ősszel fognak hozzá.

**A magyar nótáért.** Borozgatás közben egy kicsit elkeseredtek a Bécsujhelyen czászárkönyéren éldegélő magyar fiúk. Nagy szomorúságukban nótázgatva mentek hazafelé. Az utcán azonban egy csomó német munkással találkoztak, akik erőnek erejével azt követelték tőlük, hogy német nótákat daloljanak. Mikor azután a magyar bakák nem mutatkoztak erre hajlandóknak, verekedés keletkezett. Dulakodás közben azután a magyar fiúk alaposan helybenhagyták az erőszakos németeket. A legvége pedig a magyar nóta miatt való összekülönbözésnek az lett, hogy a katonák a katonai, a polgárok pedig a polgári börtönbe kerültek.

**A magyar hitszónoklat miatt.** A baresi németajku földmivesek közül, kik a magyar hitszónoklat miatt meghasonlottak Huber Gyula plébánossal, már sokan át is tértek a lutheránus hitre. E hó 25-én is újból sokan tértek át és az eddig áttértek száma már meghaladja a 150-et.

**Birtok földarabolás.** A földmivvelésügyi kormány közvetítésével Nagyharsány, Rojt, Körösszeg és Oláhszentmiklós biharvármegyei községek lakosai megvásárolták a Nagyharsány község határában levő tamási pusztát, amely Elek Gusztávné, született Gazsy Etelka tulajdona volt és összesen 1688 katasztrális holdat tesz ki. A birtok ára holdankint 520 korona. A birtokvételnél a földmivvelésügyi kormányt Lekky István miniszteri titkár képviseli s ugyancsak ő vezeti a parcellázás munkálatait is.

**Villám a templomban.** Nagy-Budmér baranyamegyei községben a minap nagy zivatar volt, villámot ért; belecsapott az ottani gör. kath. templomba is, a hol tűz támadt s ott mindent elhamvasztott, a szentképeket, az oltárt, az ablakokat, a harangok is megolvadtak és lehullottak.

**A pásztor és a tanitónő.** Szófiában és vidékén most az a legfrissebb szenzáció, hogy Bulgária nyugati részén egy szép, fiatal falusi tanitónő feleségül ment a község egyik juhpásztorához. A tanitónő nemcsak szép és fiatal, de igen jómódu családból





Cigánykaraván.

való és — érettségi vizsgát tett egy gimnáziumban. Hogy szép, fiatal és gazdag a tanítónő, aki egy közönséges pásztor elébe helyezett sok nagyállásu, vagyonos kérőjének, azt még megbocsátják, de hogy érettségi vizsgát tett és mégis csak egy pásztornak lett a felesége: ez már gondolkodóba ejti a bolgárokat. Pedig hát mi köze az érettségi bizonyítványnak a szerelemhez?

**Fölvétel az adai földmivesiskolába.** Az adai m. kir. földmivesiskola új tanéve folyó évi október hó 1-én veszi kezdetét, melyre az iskola igazgatósága 4 ingyenes és 15 fizetéses helyre pályázatot hirdet. Az iskola célja: a kétéves tanfolyamon a felvett növendéket a mezőgazdaság minden ágában — felkarolva növénytermesztésnél a vidéken általában termesztett gazdasági növényeken kívül különböző művelési növényeket kísérletezés céljából, állattenyésztésünkkel pedig a tenyésztés megváltoztatásával a jövőben főként a pirostarka szarvasmarha, valamint angol hussertés tenyésztését üzve — leginkább gyakorlatilag kiképezni, hogy a tanfolyamot végezve, képesek legyenek saját gazdaságukat okszerűen művelni s kezelni, esetleg nagyobb birtokon mint gazdasági felügyelők, kulcsárok, majorgazdák alkalmazást nyerhessenek. Bárminemű a felvételhez szükséges esetleges tudnivaló és tájékoztatás nyerhető az iskola igazgatóságánál szóban vagy írásban. A folyó tanév végével az iskolából kilépő növendékek, mint magtárosok, gazdák és felügyelők szeptember 15-én leendő belépésre a t. gazdaközönségnek szives figyelmébe ajánlatnak. Az adai m. kir. földmivesiskola igazgatósága.

## „AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság  
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság  
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak  
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

**EGYETEMES ACZELEKÉK.**

Tiszta aczélananyag  
saját hámorainkból.



Eltörhetetlen tégelyaczel-ekfejej.  
Pánczelaczel-kormánylemez.  
Magasított aczel-ekfejej.  
Porvédő kerekek.  
Aczel gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró  
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú  
magyar gyártmány fe-  
lülmulja még a legneve-  
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes  
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-  
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,  
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-  
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélszám:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.  
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

## GAZDASÁGI DOLGOK

### Okleveles gépészek.

Az alábbi igen érdekes fejtegetést szivesen közöljük, mert abban igaz van az írójának, hogy a gyakorlattal bíró okleveles és gyakorlattal nem bíró okleveles gépész között érdemes különbséget tenni a földbirtokosoknak és az értelmes gazdálkodóknak is teszi. Az érdekes írás itt következik:

*Tekintetes Szerkesztő Ur!*

Miután becses lapja a „Független Ujság“, mint mezőgazdasági lap és a gazdálkodás minden ágát felöleli; bátorkodtam e szerény sorok megírására is kérni, hogy annak becses lapjában helyet engedni sziveskednék.

28 éve vagyok mezőgazdaságokban alkalmazott kovács és gépész, tanulás és gyakorlat által nyertem el okleveletem.

Sok évi tapasztalat után arról győződtem meg, hogy évről-évre elhatárolódik ama gyakorlat, miként a tanult és gyakorlott iparost leszorítják a tanulatlan és gyakorlattal nem bíró, pénzen szerzett oklevelelű egyének, — miáltal nem csak a birtokosság károsodik, — de a gép mellett dolgozó szegény munkásosztály testi épsége, sőt élete is ki van szolgáltatva az alkalmazott gyakorlatlan nem tudásából származható veszélynek. Nem a kenyér irigység beszél belőlem, mert hála Istennek ez ideig alkalmazás nélkül soha nem állottam, de igen is felszólalni készlet a gazdasági és ipari közérdek.

Az 1884. évi XVII. t.-c. körülrja, hogy a kézműiparos csakis bizonyos idejű tanulás és gyakorlat után, mint inas és segéd, nyerheti el az önálló iparigazolványt.

Míg a kisipar nagy részét tönkre tette a gyár-  
ipar, addig a mezőgazdasági gépeink mellett folyton szaporodnak az olyan egyének, akik sem tanulás, sem gyakorlattal nem bírnak és mégis megszerezték a gépész és gépkezelői igazolványt.

Könnyebben és rövidebb idő alatt jutván igazolványukhoz, majdnem fél fizetés mellett hajlandók alkalmazást elfogadni és így a tanult, gyakorlott iparos leszorul pályájáról. Már pedig ha birtokos uraink — tisztelet a kivételeknek — jobban megvizsgálnák eme dolgot, meggyőződnének arról, hogy az ilyen olcsó bér mellett alkalmazott egyén, ha el tudja is végezni cséplés idején a gépvezetői munkát, de annak javításaihoz mit sem ért s munka közben kénytelen a gazda azokat gyárak útján szerezni be, hol van már most a télen-nyáron előforduló kovácsmunka.

Mert bár vannak a mi földes uraink között olyanok is, a kik a gazdálkodáshoz értenek, de hányan vannak azért olyanok, mint a zárdából kikerült gazdasszony, a ki szentül azt hiszi, hogy a kis csirke azért buvik anyja tolla alá, hogy azt mint emlős állatot megszophassa és hogy a tehéntől nem csak tejet, de a vaját is úgy fejik.

Nem akarok egy terjedelmes értekezést írni, céloim csak az, hogy a gazdaközönség és a gazdaság érdekeinek vezető férfait felhívjam ezen ferde állapotok megszüntetésére, hogy legyen megszorítva a

felügyelet és foganatosítva a törvény rendelkezése. Legyen utja elvágva annak, hogy az árutakon beférkőzött kontárok a jó iparost le ne szoríthassák és meg legyen védve a birtokos gazda érdeke is, valamint a tanult iparos jól megérdemelt kenyere is.

*Idősb. Bellus István,*  
uradalmi gépész.

### Mely körülmények teszik szükségessé a nitrogén trágyázást.

A nitrogén trágyázásnál több körülmény veendő figyelembe, mert a nitrogén-trágya a többi műtrágyaféléktől elütőleg több szempontból alkalmaztatik. A trágyafélék s különösen a műtrágyafélék alkalmazásának oka nem más, mint terményeink terméshozamának növelése s csak nagy ritkán alkalmazzuk azokat más okból, mint pl. a szuperfoszfátot azon célból, hogy ez által terméseink minőségét is javítsuk. De a főcél mégis mindig az előbbi marad. Nem így van a nitrogén-trágyáknál s ezek közül is különösen a chilisalétromnál, mert ez nemcsak terméseink fokozása szempontjából használtatik, de védekezési eszközül is.

A nitrogén-trágya alkalmazása különös fontossággal bír oly növényeknél, melyek sok növényi és állati ellenség bántalmának vannak kitéve, melyeknek termesztése tehát nagyobb rizikóval jár. Jelentékeny szerepe van továbbá a nitrogén-trágyázásnak olyan talajokon is, melyek nitrogénben szegények s így alkalmazásával a növények kezdetleges fejlődését és megerősödését biztosíthatjuk, s így a későbbi tenyésztésre s a termésre is befolyhatunk általa, vagy továbbá rosszul telelt vetéseink felsegélyezésére is használhatjuk. Végül figyelembe jön mint tulajdonképeni trágyaszor, midőn közvetlenül a termés fokozása céljából alkalmazzuk azt.

Az első szempont minden növénynél figyelembe jöhet, mely fejlődése kezdetén különböző bántalmaknak van kitéve, mert mint említettem, így igen sok esetben elháríthatjuk a bajt s biztosíthatjuk termésünket. A második esetben minden növénynél és minden talajnem alkalmazandó tekintet nélkül arra, hogy a talaj tartalmaz-e elegendő nitrogént, vagy sem, mert bármily nitrogén gazdag legyen is valamely talaj, sohasem tartalmazhatja az a nitrogént oly könnyen oldható és felvehető alakban, mint a hogy az a chilisalétromban van. A rosszul telelt és gyenge vetések pedig, csakis a legkönnyebben oldódó s kész oldatokból bírnak táplálkozni. A harmadik, azaz a tulajdonképeni trágyázási szempont már nem jöhet figyelembe minden növénynél; e tekintetben a növények két osztályba sorozhatók, u. n. pillangós virágú és nem pillangós virágú növényekre. A pillangós virágú növények nem vonnak ki a talajból nitrogént, hanem a levegő szabad nitrogénjét kötik le s ezt halmozzák fel a gyökereikben elhelyezett nitrogén-gumókban s így hát nemhogy szegényebbé tennék a talajt, de még inkább növelik annak nitrogéntartalmát. A nem pillangós virágú növényeknél a chilisalétrom trágyázási szempontból is alkalmazandó, mert ezek már jelentékeny mennyiségű nitrogént fogyasztanak el.

### A chilisalétrom alkalmazása.

A chilisalétrom a legkönnyebben oldható nitrogéntartalmu műtrágya. Hibája az, hogy nagyon higroszkopikus, azaz a levegőben levő nedvességet gyorsan magába

szívja s kiszáradva megkeményedik, ami baj, mert minél finomabb állapotban van annál jobb. Ezért ha nagyon összeálló, darabos, el kell aprózni, mert így könnyebb és egyenletesebben szórható ki. A chilisalétrommal épen gyors hatása miatt nagyon ovatosan kell bánni, mert ha helytelenül alkalmazzuk ártalmára válhatik a növényzetnek. A chilisalétrommal a lehető leggyorsabb hatást érhetjük el az összes műtrágyák között s épen ezért azt egyszerre nagy mennyiségben ritkán szokták alkalmazni, hanem csak kisebb adagokban s inkább többször egymásután.

A chilisalétrom hatása nedves, csapadékos években s nehezebb nyirkos talajnemeken mindig jóval nagyobb szokott lenni, mint száraz időjárás mellett, avagy szárazabb homokos talajon. Könnyű homokos talajokon elővigyázatosan kell bánni a chilisalétrommal s holdanként 50 kg.-nál többet ne szórassunk ki, mert csapadék hiányába nem bír feloldódni s így a növény gyökérzetére károsan hathat. Nehéz, mély rétegű nyirkos talajnemeken bátran alkalmazható minden káros hatás nélkül 100—120 kg. is s ilyen körülmények között ki is fizeti magát. Könnyű talajnemeken kis mennyiségben 2—3 heti időközben s 2—3 adagban szórando ki.

A chilisalétrom egyenletes kiszórására nagyon kell vigyázni s ezen célra gyakorlott vetőembert használjunk s olyant, ki a legkisebb mennyiséget is egyenletesen képes kiszórni. Őszi veteményeknél a chilisalétrom tavasszal szórando ki, akkor, ha már a vegetáció megindult. Tavaszaknál legjobb úgy járnunk el, hogy a három részre osztott chilisalétrom mennyiségnek  $\frac{1}{3}$ -át vetés alkalmával, vetés után szórjuk ki s mindjárt beboronáltatjuk, a másik  $\frac{1}{3}$ -ad részt valamivel később, a keléskor s az utolsó  $\frac{1}{3}$ -adot ezután 2 hétre szórassuk ki.

A chilisalétrommal számtalan kísérlet történt már, melyek eredményei a következő főbb pontokban foglalhatók össze: Az agyag- és homoktalajok nitrogén-szegények szoktak lenni. A kapásnövények sok nitrogént igényelnek. Fokozatosan alkalmazott chilisalétrommal a terméseredmények jelentékenyen növelhetők. Ha a talaj nitrogénben szűkölködik, a növényzet igen megsínyli azt, ha más tápanyagok nem is hiányoznak belőle. Az összes nitrogént tartalmazó műtrágyaféleségek drágának mondhatók a többi műtrágyákkal szemben, kivéve a chilisalétromot, amelyben aránylag legolcsóbban vásároljuk a nitrogént.

## Gazdasági kereskedelmi és ipar-bank Részv.-Társ.

Budapesten, Muzeum-körút 19.

### BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

### VÁLTÓ-

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

### KÖLCSÖNT

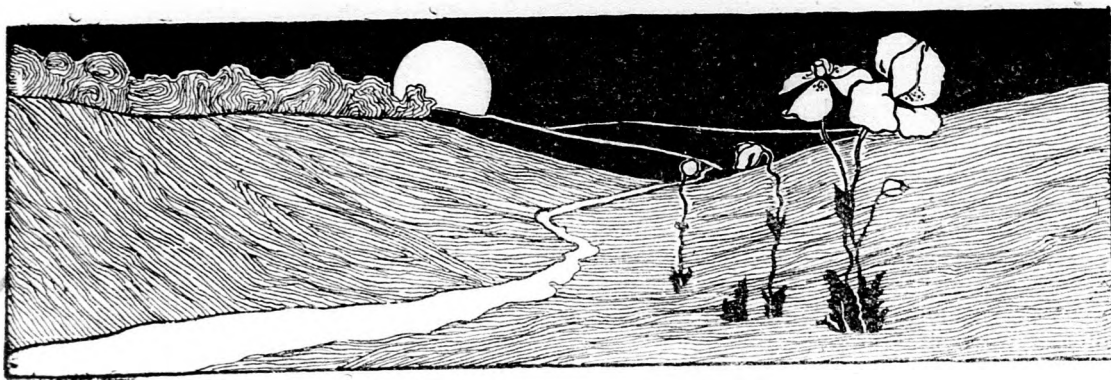
sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

### GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket,  
Gőzcseplő-készleteket,  
Tolókerek-rendszerű vetőgépeket,  
Egyetemes acél-ekéket,  
Gazdasági malomberendezéseket,  
Tejgazdasági gépeket,  
Fűrészgépi berendezéseket,  
Szeccskavágók,  
Répavágók, Morzsolók, Darálók.  
Arjegyék, költségvetés.  
szakszerű felvilágosítás  
ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.



## Vizsgák idején.

*Ne vigyék a lányt  
Magas iskolákba,  
Ne tanítsátok sok  
Hideg tudományra.  
A jó Isten a lányt  
Másra teremtette;  
Nem okoskodásra,  
Hanem szeretetre!*

*Gyönyörűbb tudomány  
Ugy sincs e világban,  
Mint ami úgy terem  
Magától a lányban.  
Se nagyobb erő nincs  
Ez ő erejénél:  
A gyöngédségénél,  
A szereteténél!*

*Az ő hivatása:  
Viditni, szeretni,  
Napnélküli puszták  
Napsugara lenni.  
Elüzni a gondot  
Pihenő tanyánkról,  
Küzködő férfiak  
Felhős homlokáról!*



*S lenni az eszmények  
Hü ápolgatója,  
Vigasztalanoknak  
A vigasztalója.  
Szóval: a szeretet  
Az ő szép világa,  
Ebben van a lánynak  
Legszebb tudománya!*

*— Ne vigyék a lányt  
Magas iskolákba,  
Ne tanítsátok sok  
Hideg tudományra.  
A jó Isten a lányt  
Másra teremtette;  
Nem okoskodásra,  
Hanem szeretetre.*



U. I.

Szabolcska Mihály.

## József főherceg életéből.

(Folyt. és vége.)

### József főherceg és a huszárörmester.

A békésgyulai huszárezred legderekabb katonája volt Nagy József örmeester, aki a szerény lényügből nem tudta már eltartani nagy családját s ezért valami békésebb, de jobban jövedelmező polgári foglalkozás után nézett. Az örmeester fölkereste tehát Novák törvényszéki elnököt, aki szívesen adott volna neki valami megfelelő állást, de nem volt semmiféle üresedés a bíróságnál. Nagy József már elesüggedt, hogy folsül a szépen kicirkalmazott tervével, a mikor váratlanul hatalmas pártfogóra akadt József királyi herceg személyében. A herceg békésgyulai időzése alkalmával Lukács György főispán vendége volt s az ebéden részt vett Novák törvényszéki elnök is. A katonákról beszélt a királyi herceg s különösen azt fejtegette, hogy mennyire méltányos, ha gondos-

kodnak a megélhetésükről. A törvényszéki elnök ekkor előhozakodott Nagy Józseffel:

— Fenséges uram, nekem is van egy katonapártfogoltam, akit szeretnék valami álláshoz juttatni.

— Kicsoda az?

— Nagy József örmeester.

A herceg elgondolkozott ennél a névnel, majd hozzátette:

— Ugy-e, családos ember, itt szolgált Gyulán a huszároknál. Ismerem jól, nagyon derék katoná, érdemes a pártfogására.

Jelen volt az alispán s a herceg aztán tőle is megkérdezte, nem lehet-e-e valami állást találni a kiszolgált huszárörmesternek. Majd félóra hosszat beszéltek a Nagy József dolgáról, míg aztán Fábry alispán rákadt, hogy a megyénél alkalmazást nyer-

hetne az őrmester. József kir. herceg örvendő fordult a megye uraihoz:

— Kérem jóakarátokat Nagy József huszár-  
őrmester számára.

Persze, hogy a herceg pártfogása használt s Nagy József azóta már a megye szolgálatában van. Így gondoskodott a legmagyarabb királyi herceg a magyar katonákról.

#### József főherceg mint násznagy.

Ezelőtt két évvel a fehérvármegyei Doboz községben három egyszerű földmives házaspár az aranylakodalmát ülte.

A násznagyi tisztet József főherceg vállalta magára. Volt öröm a faluban, mikor a főherceg megérkezett. Berecki István, Horváth István, Dobozi Ferenc és feleségeik voltak a boldog emberek, a kiket a legmagyarabb főherceg így megtisztelt.

A násznép egy fotografussal levétette magát, amint a község háza előtt állanak. Ezt az eredeti képet annak idején képes lapjaink közölték is. — Közül látható a fenséges ur magyar ruhában, bokrátság kalappal és tarka pántlikával díszített násznagyi bottal. Ott áll a három házaspár mellette, szélről pedig a tiszteletes és jegyző ur.

#### József főherceg magyar dalai.

Jónás Jancsi fiú cigányprimás egyszer levelet írt cigány nyelven József főherceghez. A főherceg komornyikja felszólította másnap a cigányprimást, hogy este 8 órakor jelenjék meg bandájával a Giuseppe-villa bejárata előtt. A banda pontosan megjelent és bevezették a tündérbert közepén lévő főhercegi villába.

A főherceg hagyományos makrapipájából füstölve, nagy jóakarattal fogadta a cigányokat:

— Kaj bécesz? (hová valók vagytok) kérdé a főherceg.

A primás megfelelt rá, hogy pécsiek.

Erre a főherceg azt kívánta, hogy magyar indulóval kezdjék a hangversenyt. Rögtön fel is zendült a Rákóczi-induló.

— Baro loco basavesz! (nagyon jól muzsikáltok) mondotta József főherceg. Majd oda ment a cimbalmoshoz s azt kérdezte tőle:

— Hogy tud-e cimbalomon így dobolni? Én is dobos vagyok, de ezen nem tudnék dobolni.

Azután a következő nótákat kívánta hallani

„Hortobágyi pusztán fu a szél“.

„Kidőlt a fa mandulástól“.

„Befordultam a konyhába.“

„Az alföldön halászegény vagyok én“.

Az idő alatt a főherceg a porcellán-kályhának támaszkodva, makrapipáját szitta.

A belső szoba ajtaja nyitva volt. Odabent a főhercegi család tagjai hallgatták az ábrándos magyar nótát. Majd egyenként kijöttek a tágas folyosóra. A cigányok operett részleteket huztak. József Ágost főherceg azonban csakhamar visszatérítette őket a magyar nőiáshoz.

„Nincs eserepes tanyám“ és „Csak egy kis lány van a világon“ — ezt a két nótát kívánta. A cigányok közben eljátszották a „Repülj feekém“ is, mire József Ágost fiatal neje, királyunk unokája azt jegyezte meg, hogy: nagyon szép.

Az orleánsi hercegnő a „Kőrösi lányt“ és a Carmen mars-ot huzatta el; neje Mária Dorottya hercegnő pedig a „Madarász“ szép áriáját is kívánta hallani.

Körülbelül 11 óra volt, mikor a cigányokat elbocsátották, Klotild főhercegnő asszony is elismerését fejezte ki a cigányok szép játéka felett.

## Képiinkhöz.

**Cigány karaván.** Már nektek is beüt a Devla ma-holnap. Odafen az urak nagyban tanácskoznak, hogy áldástalan életetek miképen lehetne jobbra fordítani. Loptok, raboltok, gyilkoltok és a ragadós nyavalyákat hordozzátok szét az országba mindenfelé. Hát ez már sokáig úgy sem tarthat. Törvényt hoznak rólatok vándoreigányok és elveszik tőletek a lovat, a gyermeket és rövidesen vége lesz a vándoréletnek. Vége, ha vége. Ti talán a világból is kiszöktök, csakhogy szabadon élhesetek. No, az majd elválik. Most pedig boldogult Jankó János rajza után egy cigány karavánt mutatunk be.

## Számrejtvény.

	2,	5,	16.	Munkához az erőt adja;		
1,	8,	10,	9,	19,	16.	Név ez, de csak férfi kapja;
	6,	7,	9,	4,	8.	A háztetőt így is hívják
		17,	18,	13,	20.	Ezt meg az illatra mondják;
		16,	15,	14,	3.	Női név ez, népiesen;
			16,	12,	11.	Ezt úgy ássák a hegyekben.
					1-20.	Egy rövid de igaz mondás.

Megfejtési határidő 1905. július hó 9.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság“ 25. számában közölt talány megfejtése:

### „Buzavirág.“

Helyen fejtették meg: Horog Klárka, Renner Ida, Joó Mariska, Balassa Etelka, Szabó Mari, Nagy Ida, Lakatos Vera, Marton György, Derkovics Ferenc, Olti János, Zsidó Károly. Barta Péter, Béres D. András, Vakareszku István, Csorba Ferenc, Blich Ferenc, Lantai István, Váro Sándor, Dobos József.

A sorsuzásnál Marton György neve jött ki elsőnek, akinek a kitűzött jutalom gyanánt egy regénykötetet küldöttünk.

## LEVELES-SZEKRÉNY.

**Id. Bellus István.** A szép fejtegetést köszönjük és bele is tettük a lapba, mert egy véleményen vagyunk István bátyámmal és a közreadással az ügynek szolgálatot teszünk. Különösen jól esett, mikor olvastuk jó magyarsággal megírt cikkének szép kifejezéseit. Még tollforgató ember sem ír különbül, mint az egyszű gépész, akit e helyen is üdvözlünk. — **Szekeres Pál.** Minthogy a vízlevezető árok egy bármi csekély darabon idegen területen át vezet a vizet, a kérdéses munkálat csak hatósági engedéllyel létesíthető. Ennek folytán annak rendje és módja szerint kell az engedélyt a vízügyi hatóságnál kérni és hatósági engedély nélkül a munkába belefogni tilos. — **Renner Antal.** Az aratóknak és külső cselédeknek convención fejében kiosztott szalonna után a fogyasztási adót meg kell fizetni. Így intézkedik a m. kir. pénzügyminiszter 1887. évi 56.737. sz. határozata. Adómentesség csak azon husra és szalonnára vonatkozik, melyet a gazda az általa saját házi szükségletre levágott sertésből nyert és melyet ő, családja, s önálló háztartást nem vezető cselédjei fogyasztanak. De ezen adómentesség nem terjed ki azon szalonnára, melyet az uradalmi intézőségek, földbirtokosok és bérlők mint munkaadók a háznépükhöz nem tartozó napszamosaiknak, aratóknak, avagy saját házi szükségleteiken felül a külön háztartást vezető, ugynevezett mezei vagy külső cselédeknek a bér egy része fejében szolgáltatnak ki. — **Sólyom István.** Jogilag véve a kérdést, közegészségügyi szempontból a belsőségeken való veremelés és zsombolyázás megtiltható. Hogy ez mennyiben káros a közegészségre, az tisztán orvosi kérdés, a melyhez mi nem érthetünk. A főszolgabíró intézkedése ellen az alispánhoz lehet fellebbezni. — A „Független Ujság“ hirdető képét bárkinek megküldjük ingyen, ha azért egy levelező lapon a kiadóhivatalhoz fordul. A szép kép közhelyekre kifüggeszhető.

**Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.**

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése  
1905. június 30.

**Budapesti központi vásárcsarnok árai.**

Husneműek: marhahus 120-122 K., vidéki borjúhús 112-120 K., sertéshús 140-142 K., szalonna füstölt 160-180 K., szalonna, olvasztani való 130-152 K., hárj 168-170 K., sertézsír 140-145 K. - Füstölthús: (vidéki) kg.-ja 1.60-2.00 K., hazai sonka 2.00-2.20 K.

Baromfifélék: élő tyúk --- K., rántani való csirke 1.60-2.40 K., sütni való csirke 1.60-2.40 K., kacsa, hizott 4.00-6.00 K., lud, hizott 6.00-10.00 K., pulyka, hizott --- K., páronként. Vágott hizott liba --- K., vágott hizott káppan, kacsa és pulyka --- K. kg.-ként.

Tojás: bácskai 74-75 K., erdélyi apróbb áru 72-73 K. ládánként. (1440 drb.) Apadt --- K., meszes: --- K.

**Budapesti piaci árak.**

Árúvásár. (Árak métermázsánként értendők.) Buza 17.00-17.70 K. Rossz 13.60 K-tól 13.65 K-ig. Árpa 13.50-14.00 K-ig, jobb minőségű 14.10 K-tól 14.20 K-ig. Zab 12.50-13.50 K. Tengeri 15.50 K.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	28	27.30	26.40	25.80	25.40	25.00	23.20	21.00	15.00

Takarmányvásár. Réti széna 4.20-6.80 fillér, muhar --- fillér, zsupszalma 4.40-5.00 fillér, alomszalma 3.60-4.30 fillér.

A „FÜGGETLEN UJSÁG“ szerkesztésére felügyel:  
RUBINEK GYULA, országgyűlés képviselő,  
a Gazdasági Egyesültek Országos Szövetségének titkára

**Magy. kir. államvasutak nyári menetrendje. (Érvényes 1905. évi május hó 1-től.)**

**A vonatok indulása Budapestről.**

**A vonatok érkezése Budapestre.**

**A keleti pályaudvarról.**

**A nyugati pályaudvarról.**

**A keleti pályaudvaron.**

**A nyugati pályaudvaron.**

vonat-szám	óra	perc	vonat neve	Délelőtt
316	6	15	szv.	Hatvan
28	6	20	szv.	Triest, Nagy-Kanizsa
10	6	45	szv.	Bécs, Graz, Sopron
906	7	00	gyv.	Szabadka
302	7	10	szv.	Ruttka
908	7	15	szv.	Belgrád, Brod
604	7	25	gyv.	Gyulafehérvár, Nagy-szeben, Kolozsvár, Tóvis, Stanislau
1302	7	35	szv.	Fehring, Graz
402	7	40	szv.	Kassa, Lemberg
1508	7	50	szv.	Máramaros-Sziget
318	8	00	szv.	Kassa, Csorba
1002	8	00	gyv.	Gödöllő
606	8	10	szv.	Zágráb, Fiume, Torino, Arad, Brassó
1006	8	15	szv.	Róma, Pécs, Vinkovce
408	8	35	szv.	Pécs, Brod
24	8	55	szv.	Munkács, M.-Sziget
506	9	00	szv.	Bécs, Graz, Sopron
306	9	35	szv.	Bicske
944	11	15	tszsz.	Kiskőrös

vonat-szám	óra	perc	vonat neve	Délelőtt
102	1	00	kel. ost. exp.rv.	Bécs, Paris, Ost-tendo, London
146	5	15	szv.	Palota-Ujpest
122	6	00	szv.	Érsekujvár
150	6	30	szv.	Dunakeszi-Alag
6102	6	35	szv.	Cegléd, Szoln.
4102	6	45	szv.	Esztergom
148	6	55	szv.	Palota-Ujpest
6012	7	05	vv.	Lajosmizse
1404	7	20	gyv.	Kecskemét
104	8	00	szv.	Zsolna, Berlin
152	8	05	szv.	Bécs
712	8	30	szv.	Dunakeszi-Alag
134	8	50	szv.	Karásnébcs, Bázias
4107	9	05	szv.	Nagy-Maros
116	9	20	szv.	Piliscsaba
154	9	35	szv.	Bécs, Berlin
708	9	40	gyv.	Palota-Ujpest
1367	11	35	szv.	Bukarest Bázias Nagy-Maros

vonat-szám	óra	perc	vonat neve	Délelőtt
645	5	00	tszsz.	Arad, N.-Várad, Debreczen
327	5	20	vv.	Berlin, Ruttka
1707	5	45	szv.	Stanislau, M.-Sziget
909	5	45	szv.	Belgrád, Boszna-Brod
607	6	10	szv.	Brassó, Arad
19	6	15	szv.	Bioske, Gyékényes
405	6	35	szv.	Lemberg, Kassa
11	6	40	szv.	Máramaros-Sziget
1505	6	55	gyv.	Bécs, Triest
507	7	10	szv.	Csorba, Kassa
1303	7	25	szv.	Brassó, Kolozsvár
317	7	25	szv.	Graz, Fehring
309	7	35	szv.	Gödöllő
501	7	50	gyv.	Hatvan
1021	7	50	vv.	Bukarest, Brassó
1005	8	10	szv.	Paks, Adony, Pusztaszabolcs
1509	8	15	szv.	Fiume, Zágráb, Boszna-Brod, Pécs
311	8	45	szv.	Csorba, Kassa
1003	8	50	gyv.	Hatvan
509	9	05	szv.	Torino, Róma, Fiume, Zágráb
13	9	10	szv.	Szolnok
307	9	45	szv.	Győr
911	9	50	szv.	Berlin, Ruttka
27	10	15	szv.	Szabadka
			szv.	N.-Kanizsa, Triest

vonat-szám	óra	perc	vonat neve	Délelőtt
701	12	50	kel. ost. exp.rv.	Konstantin. Bukarest
141	4	23	szv.	Palota-Ujpest
143	5	35	szv.	Dunakeszi-Alag
6101	6	15	szv.	Szolnok, Cegléd
145	6	25	szv.	Palota-Ujpest
1407	6	35	szv.	Berlin, Zsolna
217	7	05	tv. szsz.	Parkány-Nána
709	7	15	szv.	Bukarest, Bázias
4107	7	25	szv.	Dorog
147	7	35	szv.	Palota-Ujpest
117	7	45	szv.	Páris, Bécs
6013	7	50	vv.	Lajosmizse
149	8	00	szv.	Dunakeszi-Alag
1312	8	10	szv.	Nagy-Maros
713	8	25	szv.	Kis-Kun-Félegyháza
4101	8	35	szv.	Esztergom
123	8	45	szv.	Parkány-Nána
151	9	10	szv.	Dunakeszi-Alag
1403	9	20	gyv.	Berlin, Zsolna, Pozsony
153	10	20	szv.	Palota-Ujpest
119	10	50	szv.	Érsekujvár
715	10	55	szv.	Szeged

**Délután**

**Délután**

**Délután**

**Délután**

vonat-szám	óra	perc	vonat neve	Délután
8	12	20	szv.	Győr, Bécs
610	12	20	szv.	Szombathely
310	12	35	szv.	Nagykátá
320	1	30	szv.	Hatvan, Miskolc
1308	1	50	gyv.	Gödöllő
912	1	55	sz. v.	Fehring, Grác
602	2	00	gyv.	Szabadka, B.-Brod
4	2	10	szv.	Arad, Bukarest
404	2	15	szv.	Bécs, Páris
20	2	25	szv.	Kassa, Lemberg
312	2	25	szv.	Bicske
504	2	35	gyv.	Hatvan
510	2	40	szv.	Kolozsvár, Szatmár-Németi
328	2	50	szv.	Szolnok
1902	3	00	gyv.	Gödöllő
904	3	20	szv.	Pécs, Eszék, Gyékényes
1022	3	25	vv.	Konstantinápoly
304	3	30	gyv.	Paks
16	4	30	szv.	Ruttka, Berlin
322	5	20	szv.	Győr
308	5	35	szv.	Gödöllő
508	5	45	szv.	Ruttka, Berlin
314	6	25	szv.	Kolozsvár, Brassó
1004	6	50	gyv.	Hatvan
1706	7	05	szv.	Zágráb, Fiume
22	7	25	szv.	Róma, Torino
324	8	25	szv.	Máramaros-Sziget, Stanislau
1008	8	30	szv.	Bioske, Triest
1510	9	00	szv.	Gödöllő
502	9	15	gyv.	Zágráb, Fiume, Pécs, Brod
406	9	40	szv.	Kassa, Csorba
1304	9	40	szv.	Bukarest, Stanislau
608	10	00	szv.	Lemberg, Kassa
910	10	10	szv.	Máramaros-Sziget
12	10	30	szv.	Fehring, Graz
1506	10	40	gyv.	Arad, Brassó
328	11	10	vv.	Belgrád, Eszék, B.-Brod
			szv.	Bécs, Páris
			szv.	Kassa, Csorba
			szv.	Ruttka, Szerencs

vonat-szám	óra	perc	vonat neve	Délután
6104	12	05	szv.	Cegléd, Szolnok
156	12	15	szv.	Palota-Ujpest
128	12	25	szv.	Nagy-Maros
4108	12	40	szv.	Dorog
158	1	10	szv.	Dunakeszi-Alag
106	1	45	gyv.	Bécs, Páris
414	2	05	szv.	Pilis-Csaba
126	2	15	szv.	Parkány-Nána
160	2	20	szv.	Palota-Ujpest
704	2	25	gyv.	Bukarest Bázias
120	2	35	szv.	Érsekujvár
4104	2	40	szv.	Esztergom
720	2	45	szv.	Cegléd
6002	2	55	szv.	Lajosmizse
1702	3	20	szv.	Kecskemét
162	4	15	szv.	Palota-Ujpest
130	4	25	szv.	Nagy-Maros
716	4	30	szv.	Szeged
108	5	15	gyv.	Vác
1382	5	30	szv.	Palota-Ujpest
164	6	10	szv.	Parkány-Nána
124	6	20	szv.	Esztergom
4106	6	40	szv.	Zsolna, Berlin
1406	6	45	gyv.	Pozsony
710	6	55	szv.	Bukarest Bázias
6014	7	25	vv.	Lajosmizse
166	7	40	szv.	Palota-Ujpest
132	7	50	szv.	Palota-Ujpest
1402	8	00	szv.	Vác
168	8	30	szv.	Palota-Ujpest
118	10	00	szv.	Bécs, Páris
706	10	10	gyv.	Szeged, Bázias, Bukarest
714	10	20	szv.	Fiume, Zágráb, K.-K.-Félegyh.
1408	10	30	szv.	Bukarest
1722	10	40	szv.	Zsolna, Berlin
902	11	20	keleti exp.rv.	Palota-Ujpest
702	11	30	kel. ost. exp.rv.	Belgrád, Konstantin.
			szv.	Bukarest, Konstantin.

vonat-szám	óra	perc	vonat neve	Délután
319	12	10	szv.	Gödöllő
301	12	40	gyv.	Berlin, Ruttka
7	12	45	szv.	Bécs, Sopron
903	1	00	gyv.	Szombathely, Győr
6012	1	10	szv.	Konstantin., Belgrád
1901	1	30	szv.	Bosna-Brod,
401	1	30	szv.	Bukarest, Arad
1	1	45	szv.	(Gyékényes, Eszék, Pécs)
503	1	50	szv.	Lemberg, Kassa
1307	2	10	szv.	(London, Páris, Bécs)
313	3	10	szv.	Tóvis, Kolozsvár,
321	5	40	szv.	Szatmár-Németi
15	6	35	szv.	Vác
505	6	40	szv.	Palota-Ujpest
907	6	55	szv.	Palota-Ujpest
805	7	00	szv.	Hatvan, Szerencs
3	7	10	gyv.	Gödöllő
606	7	20	szv.	Brassó, Arad
325	7	50	szv.	Gödöllő
1007	7	55	szv.	Fiume, Zágráb,
407	8	10	szv.	Brod, Pécs
21	8	45	szv.	Máramaros-Sziget
1507	8	50	szv.	Bicske, Kiskőrös
303	9	10	szv.	Csorba, Kassa
9	9	30	szv.	Torino, Róma,
608	9	35	szv.	Fiume, Zágráb
1801	9	50	szv.	Vinkovce, Pécs
403	10	00	szv.	Berlin, Ruttka
905	10	00	szv.	Bécs, Graz
23	10	30	szv.	Nagy-Szeben,
513	10	30	szv.	Kolozsv., Stanislau
323	10	40	szv.	Graz, Fehring
315	11	10	szv.	Munkács, Kassa
			szv.	Máramaros-Sziget
			szv.	Szabadka
			szv.	Bicske
			szv.	Nagykátá
			szv.	Gödöllő
			szv.	Hatvan

vonat-szám	óra	perc	vonat neve	Délután
703	1	15	gyv.	Palota-Ujpest
133	1	20	szv.	Bukarest,
103	1	40	gyv.	Verctorova,
157	2	10	szv.	Bázias
6001	2	35	szv.	Nagy-Maros
159	3	05	szv.	Páris, Bécs
127	3	55	szv.	Dunakeszi-Alag
169	4	05	szv.	Kecskemét,
6103	4	15	szv.	Lajosmizse
4103	4	30	szv.	Palota-Ujpest
161	5	40	szv.	Nagy-Maros
135	5	45	szv.	Palota-Ujpest
115	5	55	szv.	Bécs, Berlin
163	6	50	szv.	Bukarest,
105	7	00	gyv.	Bázias, Temesv
711	7	10	szv.	Palota-Ujpest
4109	8	10	szv.	Bécs
165	8	20	szv.	Temesv., Bázias
137	8	35	szv.	Piliscsaba
125	8	45	szv.	Palota-Ujpest
107	9	05	gyv.	Vác
4105	9	15		

## Vizsgai ajándékkönyvek!

### Petőfi Regék

Szines képekkel. Csinos kötés.

Kedvezményes áron  
20 darab 4 korona.

### Székely Mesék

Csinos kötésben.

Kedvezményes áron  
20 darab 5 korona.

Czim: Péterfy Tamás író, Budapest, IX., Köztelek.

A Segesvárnál eltűnt nagy költőtől a nép ajkán szálló mesék gyűjteménye. Mindenik Petőfi rege egy-egy szép emlékvirág, mely a nép szívéből fakadt...

Jó gyermekek számára írta Péterfy Tamás. Húsz gyönyörű eredeti székely gyermekmese van e könyvben, melyek „AZ ÉN UJSÁGOM” és más elsőrendű lapokban jelentek meg. Ötven képpel díszítve...

## KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézet

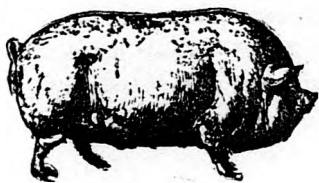
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

### CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografiallag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölhetnek.



## ÚRL REZSŐ

sertésbizományos

Budapest

Bérokocsis-utca 12.

### Sertéseket

sovány és hizott állapotban és legmagasabb napi áron értékesít.



## Őszi trágyázáshoz a THOMAS-SALAKLISZT

csillag-védjeggyel helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszfor-savas műtrágyája. — Kivánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál:

Kalmár Vilmos, Budapest, VI., Teréz-körút 3.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H. Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisítá-

soktól és figyeljünk a

védjegyre.

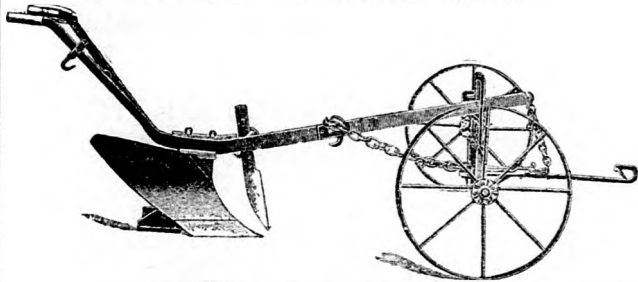


Minden zsák ölm-

zárral és tartalom-

jelzéssel van ellátva.

Egyvasu egytetemes ekék  
Két és több barázdás ekék



## BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyára

Magyarországi vezérképviselő Szücs Zsigmond Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

Minden részükben elsőrendű aczélanyagból a leg-tökéletesebb szerkezettel

Tégelyaczél-fejekkel, melyek eltörhetetlenségeért szavatosságot vállalok. Különösen tartósnak bizonyult, háromréteges (compound) pánczél aczél-lemez kormánylapokkal, melyekre a legragadósabb örd sem tapad. Gondosan edzett, feltűnően hosszú ideig eltartó szántóvasakkal. — Figyelemre méltó újítás: Bächer „D“-jegyű javított szerkezetű eketaligája teljesen pormentesen csukott agyakkal önműködő kenőszelenczével; közönséges eketaligák ellenében ötszörös tartósságot biztosítanak. Különlegességek rétművelő-eszközökben. Boronák, kapáló- és töltőgépek, porhanyítók, rögtörők. Árjegyzéket készséggel küldök.

## KÜHNE E. hazánk legrégebb mezőgazdasági gépgyárában < MOSONBAN

elismert gondos kivitelben készülnek:

Egy- és többsoros kapáló és töltőgépek, COLUMBIA CULTIVÁTOR Hermann-féle kukoriczkapáló.

„THE HOLLINGSWORTH” szénagereblyék, önműködő lerakással.

! Osborne kaszáló- és aratógépek!

Járgányos cséplőkészletek!

Francia szőlőmivelő és kaszáló eszközök.

Hirneves Mosoni Drill sorvetőgépek

és mindennemű talajmivelő eszközök.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a

Fiókraktár: Temesvár, Gazdaudvar



Sürgönyczlm: Consum, Budapest. Telefon: 25—02.

**Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság**

Budapest, V., Nagy-Korona-utca 17. sz.

**ÜZLETÁGAK: =====**

**Szállítási osztály:** baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és főzelékküldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítmányozásra vonatkozó mindennemű kérdésekben (fuvardíjak, utirányok stb.) készséggel nyújt felvilágosítást.

**Kiviteli osztály:** A társaság berlini fiókja mindenféle élelmi cikkek bizományi értékesítését elvállalja. Az árukra előlegeket is folyósít.

**Sertésbizományi osztály:** A ferencvárosi sertésvásáron elvállalja hizott sertések bizományi értékesítését.

— Közelebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad. —

**Gazdák Biztosító Szövetkezete**BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.  
Alakult 1900.

Biztosítéki alap:	
Kormány hozzájárulásával	400,000.— kor.
Alapítványok	1,278,240.— kor.
Alapítók	200,000.— kor.
Tartalékok	574,767'80 kor.
Összesen	2,253,007'80 kor.

1901. évi fölösleg	90,349.— kor.
1902. évi fölösleg	59,782'26 kor.
1903. évi fölösleg	109,331'73 kor.
1904. évi fölösleg	72,438'23 kor.

**Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módozatok szerint.**

Az fizlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizletfeleslegb. l. úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjviszatérítést kaptak.

Az 1902. évi fizlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékokba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjviszatérítésben részesülnek. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosító-sa irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.****HIRDETÉSEK****FELVÉTELNEK**

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLOI-UT 25.

**1904. évi forgalom: 22,000 bál.**Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét  
a budapesti**gyapju-aukcziókra**melyek első sorozata f. év **július hó 5., 6. és 7-én** tartatik meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

**HELLER M. S TÁRSA****GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT**

Budapest, V. ker., Erzsébet-ter 13. szám.

A miskolci országos baromfi-kiállításon  
diszoklevéllel kitüntetett**sárga orpingtonok faj-  
tisza tenyésztőjásai**12 darabonkint, patent csomagolással és  
postai száll-tással 10 koronáért kaphatók**Szilassy Elemér-nél**  
Verebély, Bars megye.**SZUPERFOSZFÁTOT,****Strassfurti kainitot,****Strassfurti kálitrágyasót** 40% káli

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

**Műtrágyafélét,** azonkívül**Rézgáliczot** (98—99%) elismert kitünő  
minőségben legolcsóbban

szállít a

**„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar  
részvénytársaság**

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.